

PROPOSTA DE DECLARACIÓ D'EMERGÈNCIA DE LES ACTUACIONS: SERVEI DE MANTENIMENT DELS ELEMENTS QUE INTEGREN LA XARXA DE VIGILÀNCIA I PREVISIÓ DE LA CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA DE CATALUNYA PROPIETAT DEL DEPARTAMENT DE TERRITORI, HABITATGE I TRANSICIÓ ECOLÒGICA

L'aire net és un element essencial per a la salut humana i dels ecosistemes. Totes les persones tenen dret a respirar un aire de qualitat, lliure de qualsevol forma de contaminació que pugui resultar nociva per a la seva salut o per la salut del planeta. Aquest principi ha estat reforçat recentment per l'Assemblea General de les Nacions Unides, que ha resolt declarar el dret a un medi ambient net, saludable i sostenible, incloent-hi l'aire net, com un dret humà.

La qualitat de l'aire ve determinada per la concentració dels contaminants atmosfèrics presents a l'atmosfera en un moment determinat. Pot tenir efectes adversos en la salut de les persones i dels ecosistemes, si aquestes substàncies es troben per sobre de certs nivells. De fet, la contaminació de l'aire és el primer problema de salut ambiental a Europa.

Hi ha evidència científica que relaciona de manera rotunda l'exposició a la contaminació atmosfèrica amb efectes negatius sobre la salut, tant a nivell de mortalitat com de morbiditat. Causa malalties tals com asma, problemes cardiovasculars i càncer de pulmó, entre d'altres. Tot i que alguns col·lectius, com la població infantil, les dones gestants, les persones d'edat avançada i les persones amb malalties respiratòries o de l'aparell circulatori, són més vulnerables als efectes de la contaminació de l'aire, la contaminació atmosfèrica representa un risc per al conjunt de la població.

De la mateixa manera, la contaminació de l'aire pot comportar impactes sobre el medi natural, alterant els ecosistemes, tant aquàtics com terrestres, i desencadenant canvis irreversibles que comprometen la seva capacitat de recuperació. Cal tenir en compte, a més a més, que aquesta afectació sobre els ecosistemes incideix també en la productivitat d'algunes activitats clau, com ara l'agricultura.

En aquest context, cal destacar que l'any 2021 l'Organització Mundial de la Salut (OMS) va revisar i publicar les noves Directrius Mundials sobre la Qualitat de l'Aire que, tot i no ser legalment vinculants, responen a l'evidència científica acumulada des de l'any 2005 i constitueixen una referència internacional en la matèria. Aquestes directrius actualitzades rebaixen de manera significativa els límits màxims recomanats pels nivells de qualitat de l'aire de contaminants, com el diòxid de nitrogen, el material particulat en suspensió o l'ozó troposfèric, per tal de protegir la salut de la població i dels ecosistemes. Alguns d'aquests contaminants, a més, també contribueixen al canvi climàtic.

Amb caràcter general, de l'avaluació de qualitat de l'aire a Catalunya es desprèn que cal millorar i restablir els nivells de qualitat de l'aire respecte els següents contaminants:

- Diòxid de nitrogen (NO₂) a les zones de qualitat de l'aire: Àrea de Barcelona i Vallès-Baix Llobregat.
- Partícules en suspensió (PM₁₀ i PM_{2,5}) i benzo(a)pirè a les Zones de qualitat de l'aire següents: Àrea de Barcelona, Vallès-Baix Llobregat i Plana de Vic.

- Ozó troposfèric (O₃) a les zones de qualitat de l'aire següents: Àrea de Barcelona, Vallès-Baix Llobregat, Penedès-Garraf, Plana de Vic, Comarques de Girona, Empordà, Pirineu Oriental, Prepirineu, Camp de Tarragona, Terres de Ponent i Terres de l'Ebre.

L'incompliment dels requeriments establerts en la normativa europea comporta l'inici de procediments d'infracció. En aquest sentit, hi ha antecedents de sentències per incompliment de la correcta implantació de les directiva de qualitat de l'aire. En concret:

- Sentència 4365/2022, de 12 de desembre de 2022, del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en què determina que la Generalitat de Catalunya ha d'elaborar, aprovar i publicar, en el termini més breu possible, els plans de millora de la qualitat de l'aire per assolir els objectius per a l'ozó troposfèric a les àrees amb superacions dels valors objectiu d'aquest contaminant, previstos en l'article 24.1 del Reial decret 102/2011, de 28 de gener.
- Procediment d'infracció C-125/20. El 22 de desembre de 2022, el Tribunal de Justícia de la Unió Europea va dictar sentència declarant que en les zones de Àrea de Barcelona i el Vallès-Baix Llobregat s'han incomplert les obligacions establertes la Directiva 2008/50/CE.

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya en el seu article 144.1.h estableix que correspon a la Generalitat la competència sobre la regulació de l'ambient atmosfèric i de les diverses classes de contaminació d'aquest, la declaració de zones d'atmosfera contaminada i l'establiment d'altres instruments de control de la contaminació, amb independència de l'administració competent per a autoritzar l'obra, la instal·lació o l'activitat que la produeixi.

D'altra banda, el Reial decret 102/2011, de 28 de gener, relatiu a la millora de la qualitat de l'aire, amb les modificacions consolidades legislativament el 25 de gener de 2023, estableix que la Generalitat de Catalunya, com organisme competent, ha de garantir la traçabilitat de tots els mesuraments realitzats en relació amb l'avaluació de la qualitat de l'aire ambient en virtut dels articles 6, 8 i 10, de conformitat amb els requisits establerts en la norma harmonitzada aplicable als laboratoris d'assaig i calibratge, és a dir, la Norma UNE-EN ISO/IEC 17025: «*Evaluación de la conformidad. Requisitos generales para la competencia de los laboratorios de ensayo y de calibración*».

L'article 27 de la Directiva 2008/50/CE, de 21 de maig, estableix que els estats membres han d'enviar a la Comissió informació sobre la qualitat de l'aire. L'article 26 d'aquesta Directiva, estableix que els organismes gestors de la qualitat de l'aire han d'assegurar que la ciutadania i les organitzacions pertinents, com les ecologistes, les de consumidors i les representants dels interessos dels sectors vulnerables de la població, altres organismes sanitaris interessats i les federacions professionals pertinents rebin informació adequada i oportuna en relació amb la qualitat de l'aire. Aquest mateix article estableix que s'ha de posar a disposició del públic els informes anuals sobre els contaminants establerts a la normativa europea.

L'Annex I de la Directiva 2008/50/CE, de 21 de maig, sobre garantia de qualitat de l'avaluació de la qualitat de l'aire, estableix que s'ha de garantir la traçabilitat de totes les mesures efectuades i assegurar que les xarxes disposen d'un sistema de garantia i control de qualitat que inclogui un manteniment periòdic dirigit a assegurar l'exactitud dels instruments de mesura.

La Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica de Catalunya (XVPCA) és l'eina principal per dur a terme l'avaluació de la qualitat de l'aire al territori de Catalunya i es

descriu al Decret 322/1987, de 23 de setembre, de desplegament de la Llei 22/83, de 21 de novembre, de Protecció de l'Ambient Atmosfèric. Així doncs, la XVPCA és l'eina que permet donar compliment a la normativa europea i estatal sobre gestió i avaluació de la qualitat de l'aire ambient: Directiva 2008/50/CE, de 21 de maig de 2008, relativa a la qualitat de l'aire i a una atmosfera més neta a Europa i el Reial Decret 102/2011, de 28 de gener, relatiu a la millora de la qualitat de l'aire.

En relació amb el marc normatiu, la recent aprovació de la Directiva UE 2024/2881, de 23 de octubre, sobre avaluació de la qualitat de l'aire i una atmosfera més neta a Europa, suposa un punt d'inflexió en l'avaluació i la gestió de la qualitat de l'aire. Pel que fa als protocols de manteniment, refina la monitorització i estableix requisits més exigents en quan a criteris d'assegurament i garantia de la qualitat de les dades que fa necessari la implementació d'un Sistema de Gestió de Qualitat d'acord amb la Norma UNE-EN ISO/IEC 17025: «*Evaluación de la conformidad. Requisitos generales para la competencia de los laboratorios de ensayo y de calibración*». També s'introdueix l'obligació de mesurar els anomenats contaminants emergents com amoníac, carboni negre, i partícules ultrafines.

La XVPCA, a més a més, és una eina de suport essencial en el seguiment de les activacions dels Plans d'Emergència Industrials del Departament d'Interior. La Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic (DGCCQA) ordena, instal·la i en fa el manteniment per garantir-ne el bon funcionament.

En conseqüència, **l'avaluació de la qualitat de l'aire és un servei essencial i per dur-ho a terme és imprescindible assegurar que les mesures efectuades són correctes i s'adapten a la normativa mitjançant un adequat manteniment de l'equipament de la Xarxa** que gestiona la Generalitat de Catalunya. Aquest sistema s'ha d'assegurar en continu, atès que a banda dels requeriments de la normativa d'enviament d'informació general, en situacions d'episodi s'ha d'informar a la població, especialment la que té un caràcter de vulnerable, a fi que puguin adoptar les mesures d'autoprotecció més adients.

Antecedents contractuals de la prestació del servei

Els contractes per a la prestació d'aquest servei essencial (expedient PTO-2020-203, lots 1 i 2) van finalitzar en data 31 de desembre de 2025, sense possibilitat de pròrroga de cap tipus.

Per tal de garantir la prestació d'aquest servei, es va iniciar la tramitació d'un expedient de contractació per al manteniment i implementació d'un sistema de gestió de qualitat, a la Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica de Catalunya, propietat del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica (expedient núm. PTO-2026-64).

Atès que no era possible finalitzar la tramitació de l'esmentat expedient PTO-2026-64 abans de l'1 de gener de 2026, es va tramitar la declaració d'emergència per a la prestació del "servei de manteniment dels elements que integren la XVPCA propietat del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica" (declaració d'emergència de 25 de desembre de 2025). En conseqüència, la prestació d'aquest servei s'està realitzant mitjançant el contracte d'emergència amb número d'expedient PO-2026-N13, amb una durada màxima de 9 mesos des de l'1 de gener de 2026 i en tot cas fins a la formalització dels contractes previstos a l'esmentada licitació que es troba en tramitació, amb l'expedient PTO-2026-64.

L'expedient de contractació PTOP-2026-64 està format per 5 lots:

- **Lot 1:** Manteniment integral preventiu i correctiu dels punts de mesurament de la XVPCA, de les unitats mòbils i dels equips portables inclosos a l'annex 1. Implementació d'un Sistema de Gestió de la Qualitat (SGQ) i el seu manteniment.
- **Lot 2:** Manteniment integral preventiu i correctiu de l'equip de mesura de Partícules Ultrafines.
- **Lot 3:** Manteniment integral preventiu i correctiu dels equips de Carboni Negre.
- **Lot 4:** Manteniment integral preventiu i correctiu de 3 equips de determinació d'amoníac.
- **Lot 5:** Manteniment integral preventiu i correctiu dels cromatògrafs.

A data d'avui, l'estat de tramitació de cadascun d'aquests lots és el següent:

- Els **lots** núm. **2** (Manteniment integral preventiu i correctiu de l'equip de mesura de Partícules Ultrafines), núm. **3** (Manteniment integral preventiu i correctiu dels equips de Carboni Negre) i núm. **5** (Manteniment integral preventiu i correctiu dels equips de Carboni Negre) es troben formalitzats, tots tres amb termini d'execució del contracte des de l'1 d'octubre de 2026 i fins, com a màxim, al 31 de desembre de 2026, amb previsió de quatre pròrrogues de dotze mesos cadascuna.
- El **lot 4** (Manteniment integral preventiu i correctiu de 3 equips de determinació d'amoníac) va ser **declarat desert** per resolució de la consellera de Territori, Habitatge i Transició Ecològica de data 9 de març de 2026.
Per a la prestació del servei comprés en aquest lot 4, s'ha iniciat la tramitació d'un nou expedient de contractació (núm. PTOP-2027-7) i termini d'execució des de 1 de gener de 2027, o des de la data de formalització del contracte i com a màxim fins el 31 de desembre de 2027. Aquest expedient es troba actualment en fase de recepció d'ofertes.
- La tramitació del **lot 1** (Manteniment integral preventiu i correctiu dels punts de mesurament de la XVPCA, de les unitats mòbils i dels equips portables inclosos a l'annex 1. Implementació d'un SGQ i el seu manteniment) es troba **suspesa**, atès que s'ha interposat un **recurs especial** en matèria de contractació davant del Tribunal Català de Contractes del Sector Públic (recurs amb núm. d'expedient N-2026-0424, notificat en data 29 de juny de 2026).

En conseqüència, en la data prevista de finalització del contracte d'emergència actualment en vigor per la prestació d'aquest servei (núm. PO-2026-N13), dia 30 de setembre de 2026, no serà possible disposar de contractes formalitzats per a la realització dels serveis previstos en els lots 1 i 4 del contracte PTOP-2026-64.

Fins que no es formalitzi el contracte corresponent al lot 1 de l'expedient PTOP-2026-64, així com el contracte corresponent a l'expedient PTOP-2027-7, és necessari tramitar un expedient de contractació d'emergència, que doni continuïtat a aquests serveis de manteniment de la XVPCA i que actualment s'estan prestant mitjançant l'expedient d'emergència PO-2026-N13.

Objecte del contracte

L'objecte d'aquest expedient d'emergència és assegurar, a partir de l'1 d'octubre de 2026, el compliment de la normativa així com continuar i adequar el servei de "Manteniment dels elements que integren la Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica de

Catalunya propietat del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica” que s'està prestant amb el contracte d'emergència número PO-2026-N13 fins a data 30 de setembre de 2026.

Aquest servei es desglossa en els següents components:

- Manteniment preventiu i correctiu de les estacions i equips de la XVPCA inclosos en les zones de qualitat de l'aire 1 i 2, tal com està descrit en el lot 1 del contracte PTO-2020-203, subscrit anteriorment per a la prestació d'aquest servei.
- Manteniment preventiu i correctiu de les estacions i equips de la XVPCA inclosos en les zones de qualitat de l'aire 3 a 15, tal com està descrit en el lot 2 del contracte PTO-2020-203, subscrit anteriorment per a la prestació d'aquest servei.
- Tasques de manteniment, durant el període vacacional del personal de la DGCCQA al seu càrrec, del manteniment de les Unitats Mòbils i del manteniment de les cabines de la demarcació de Tarragona.
- Realització de tasques puntuals no ajornables en les estacions de la XVPCA (trasllats de cabines, canvis d'aires condicionats i pintures i retolacions).
- Manteniment dels equips d'amoníac (3 equips).

S'exclouen expressament d'aquesta declaració d'emergència els serveis compresos en el lots formalitzats a data d'avui de la licitació amb expedient PTO-2026-64, i que es relacionen a continuació:

- Manteniment integral preventiu i correctiu de l'equip de mesura de Partícules Ultrafines.
- Manteniment integral preventiu i correctiu dels equips de Carboni Negre.
- Manteniment integral preventiu i correctiu dels cromatògrafs.

Per tant, els treballs dels quals es proposa declarar l'emergència constitueixen **un servei d'interès públic**, donada l'obligació del Departament d'informar sobre l'estat de la qualitat de l'aire a la ciutadania i als diferents sectors vulnerables i interessats, així com definir mesures de reducció de la qualitat de l'aire per a la protecció a la salut i al medi ambient. Aquest servei resulta essencial per tal de poder mantenir de manera ininterrompuda en el temps la informació acurada sobre la qualitat de l'aire i preservar la salut de les persones, de manera que si la XVPCA no es trobés operativa a data 1 d'octubre de 2026 es produiria una situació de risc objectiu per a la població, amb possibles conseqüències molt greus i irreparables, ja que es posaria en risc potencial un bé tan preuat com la salut i integritat física de la majoria de la població, sobre tot i molt especialment en aquelles zones més congestionades.

Detall dels serveis objecte del contracte de emergència

S'ha demanat pressupost a l'empresa MCV, SA per a la prestació dels serveis de manteniment de la XVPCA corresponents al l'objecte del contracte relacionat en el punt anterior.

El termini d'execució d'aquestes actuacions d'emergència serà de 3 mesos, des de l'1 d'octubre de 2026 i com a molt tard fins al 31 de desembre de 2026, i en tot cas fins a la formalització de l'expedient núm. PTO-2027-7 i fins a la formalització del lot 1 de l'expedient núm. PTO-2026-64, d'acord per aquest darrer expedient amb el que prevegi la resolució del Tribunal Català de Contractes del Sector Públic respecte al recurs núm. N-2026-0424; finalitzant per tant

automàticament aquesta emergència en el moment en què es resolguin els esmentats procediments.

L'empresa MCV, SA ha presentat el següent pressupost:

- I. LOT 1: Manteniment de les estacions manuals i automàtiques de les Zones de Qualitat de l'Aire 1 i 2: Import base: 101.424,51€
- II. LOT 2: Manteniment de les estacions manuals i automàtiques de les Zones de Qualitat de l'Aire 3 a 15: Import base: 122.184,51€
- III. Tasques de manteniment durant el període vacacional del personal de la DGCCQA a càrrec del manteniment de les Unitats Mòbils: Import base: 3.084,00 €
- IV. Tasques de manteniment durant el període vacacional del personal de la DGCCQA a càrrec del manteniment de les cabines de la demarcació de Tarragona: Import base: 2.520,00 €
- V. Manteniment integral preventiu i correctiu dels equips d'amoníac, ubicats a Barcelona-l'Eixample, Rubí i Manlleu. Import base: 5.980,23 €
- VI. Pintura i retolació de fins a 3 estacions. Import base: 8.400,00 €
- VII. Trasllats de fins a 6 estacions. Import base: 13.200,00 €
- VIII. Canvi d'aire condicionat en fins a 6 estacions. Import base: 15.000,00 €

En conseqüència, l'**import total** dels treballs s'estableix en un import base de 271.793,25 €, que juntament amb 57.076,58 € en concepte d'IVA (21%), suposen un import total de 328.869,83 €.

Atès que d'acord amb l'article 120 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, l'òrgan de contractació competent podrà ordenar, per raons d'emergència, l'execució del que sigui necessari per remeiar la situació sobrevinguda que suposi un greu perill, la Direcció General de Canvi Climàtic i Qualitat Ambiental, **sol·licita** el següent:

PRIMER- Que es declarin d'emergència els treballs: SERVEI DE MANTENIMENT DELS ELEMENTS QUE INTEGREN LA XARXA DE VIGILÀNCIA I PREVISIÓ DE LA CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA DE CATALUNYA PROPIETAT DEL DEPARTAMENT DE TERRITORI, HABITATGE I TRANSICIÓ ECOLÒGICA, i s'adjudiqui a l'empresa MCV, SA, amb NIF A08795544, l'execució del servei esmentat, amb un pressupost estimat de 271.793,25 euros d'import base, més 57.076,58 euros corresponents al 21% d'IVA, que suposa un import total de 328.869,83 euros, des de l'1 d'octubre de 2026, i en tot cas fins a la formalització de l'expedient núm. PTOP-2027-7 i fins a la formalització del lot 1 de l'expedient núm. PTOP-2026-64, d'acord per aquest darrer expedient amb el que prevegi la resolució del Tribunal Català de Contractes del Sector Públic respecte al recurs núm. N-2026-0424.

SEGON- Que s'ordini l'execució, per via d'emergència, dels tràmits necessaris per iniciar de forma immediata les prestacions esmentades.

TERCER- Que es designi com a responsable del contracte a la Sra. Isabel Hernandez Cardona, subdirectora general de Contaminació Atmosfèrica.

QUART- Que es comuniqui al Govern de la Generalitat de Catalunya el contingut de la resolució que s'adopti.

Per delegació
(Resolució TER/2795/2026, de 31 de juliol de 2026,
DOGC núm. 9723 de 05.08.2026)

Sonsoles Letang Jiménez de Anta
Directora general de Canvi Climàtic
i Qualitat Ambiental

Signat electrònicament